

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1185/2024
12.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгица Бркић, адвокат из ..., против тужене Опште болнице „Др Лаза К. Лазаревић“ Шабац, чији је пуномоћник Коста Даниловић, адвокат из ..., ради утврђења радног односа на неодређено време и поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2380/23 од 14.12.2023. године, у седници одржаној 12.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2380/23 од 14.12.2023. године и пресуда Основног суда у Шапцу П1 154/22 од 23.03.2023. године, исправљена решењем истог суда П1 154/22 од 16.10.2023. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован основни тужбени захтев да се утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог од 28.09.2020. године, што би тужени био дужан да призна и да са тужиоцем закључи уговор о раду на неодређено време, да се поништи као незаконито решење тужене број ... од 13.09.2022. године о престанку радног односа тужиоца код тужене на одређено време, да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, као и да му накнади трошкове парничног поступка.

ВРАЋАЈУ СЕ списи Основном суду у Шапцу П1 154/22, преко Апелационог суда у Новом Саду ради одлучивања о евентуалном тужбеном захтеву и трошковима поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П1 154/22 од 23.03.2023. године, исправљеном решењем истог суда П1 154/22 од 16.10.2023. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код тужене дана 28.09.2020. године, што је тужена дужна да призна и да са тужиоцем закључи уговор о раду на неодређено време. Ставом другим изреке, поништено је као незаконито решење тужене број ... од 13.09.2022. године о престанку радног односа тужиоца код тужене на одређено време и обавезана је тужена да тужиоца врати на рад.

Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 62.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2380/23 од 14.12.2023. године, ставом првим изреке, првостепена пресуда је делимично преиначена у ставу првом изреке, тако што је утврђено да је тужилац засновао радни однос код тужене на неодређено време 01.01.2021. године (уместо 28.09.2020. године). Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и првостепена пресуда у преосталом делу потврђена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Правилником тужене о организацији и систематизацији послова од 02.04.2018. године, систематизовани су послови „мајстор ...“ у Служби за техничке и услужне послове, санитарни надзор и санитетски превоз, Одсеку котларнице, а за које је тужена предвидела 6 извршилаца и послови „пословође одсека“ за које је предвиђен 1 извршилац. Дана 19.03.2020. године донета је и ступила на снагу Наредба о проглашењу епидемије заразне болести COVID-19 од већег епидемиолошког значаја - за територију Републике Србије. Једном од шест извршилаца послова „мајстора ...“ у Одсеку котларница ББ престао је радни однос 14.09.2020. године због остваривања права на пензију, док је други извршилац ВВ дуже одсуствовао са рада због болести услед епидемије вируса COVID-19 и коришћења годишњег одмора. С обзиром да постојећи обим послова „мајстора ...“ нису могла извршавати преостала четири извршиоца, а да је епидемија вирусом COVID-19 условила повећану потрошњу течног кисеоника, самим тим и перманентну потребу да се боце са кисеоником за пацијенте преносе на разна одељења тужене (одељење хирургије, интерно и инфективно одељење), а које послове су, између осталих, обављали и запослени на пословима „мајстора ...“ у Одсеку котларнице, тужени је, како би се тај обим посла могао обављати у три смене, имао потребу за пријем радника на овим пословима, који су по својој природи помоћно-технички послови у вези са лечењем оболелих од заразних болести, те од стране пословође сугерисано да се на упражњено радно место ББ, који је отишао у пензију, запосли друго лице, па је тужена са тужиоцем закључила уговор о раду на одређено време почев од 28.09.2020. године, најдуже до 3 месеца због повећаног обима посла. У периоду од 28.09.2020. године до 27.09.2022. године, тужилац је са туженом, због повећаног обима посла, за обављање послова техничар ... у Одсеку котларница, Служби за техничке и услужне послове, санитарни надзор и санитетски превоз, закључио седам сукцесивних уговора о раду на одређено време (од 28.09.2020. године до 27.12.2020. године, од 28.12.2020. године до

27.03.2021. године, од 28.03.2021. године до 27.09.2021. године, од 28.09.2021. године до 27.11.2021. године, од 28.11.2021. године до 27.02.2022. године, од 28.02.2022. године до 27.05.2022. године и од 28.05.2022. године до 27.09.2022. године), укупном трајању од 24 месеца. Наведене послове тужилац је обављао савесно, посвећено и одговорно, а пословођа није имао никакве примедбе на његов рад. Решењем тужене од 13.09.2022. године тужиоцу је отказан последњи у низу уговора о раду на одређено време, због истека рока на који је закључен.

У периоду трајања радног односа тужиоца код тужене на пословима „мајстора ...“ ове послове је обављало фактички 5, иако је за њих било систематизовано 6 извршилаца. Једном од 5 извршилаца ГГ, који је 03.05.2021. године навршио 65 година живота, је продужен радни однос за још две године, јер је доста запослених отишло у пензију, а уместо њих нико није примљен и нису могле да се покрију смене, а шестом извршиоцу ВВ, који је дуже био одсутан са рада због болести и коришћења годишњег одмора је 27.07.2022. године престао радни однос због одласка у пензију. Дакле, у току 2020. године и 2021. године, када је обим посла био повећан у Одсеку котларнице, не само због епидемије вируса COVID-19, већ и због одласка једног од запослених у пензију и дуже одсутности једног запосленог са посла услед болести и коришћења годишњег одмора, послове „мајстора ...“ је фактички обављало 5 извршилаца. Почетком 2022. године обим посла „мајстора ...“ се постепено смањивао, међутим, крајем фебруара и крајем маја 2022. године тужена је са тужиоцем закључила уговоре о раду на одређено време. Такође због повећаног обима посла, тужена је 07.06.2022. године закључила уговор о раду на одређено време и са ДД, у трајању од три месеца, коме је радни однос на одређено време и након истека три месеца продужаван и даље.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови применили материјално право из члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005 ... 113/2017) и закључили да су се стекли услови за преображај радног односа тужиоца код тужене из одређеног на неодређено време, јер је тужилац, по истеку уговорног рока, наставио да ради код тужене по основу више закључених уговора о раду на одређено време у трајању од 24 месеца на истим пословима који су код туженог систематизовани, а које је тужилац обављао у континуитету, дакле без прекида, да је самим тим побијано решење тужене о отказу уговора о раду незаконито, и да је применом члана 191. став 1. Закона о раду тужена у обавези да тужиоца врати на рад.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 37. Закона о раду прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1.овог члана, на основу којих се радни однос са запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2.). Ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона, или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за који је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6.).

Закон о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/2009 ... 149/2020) у одредби члана 27 к, прописује ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. Ставом 1. те одредбе прописано је да је у периоду од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2023. године корисницима јавних средстава дозвољено да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години (умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години), док о пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства.

Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 159/2020), у одредби члана 1. предвиђа да се том Уредбом ближе уређује поступак за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава и за лица утврђена чланом 27.к Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09 ...149/20). На основу члана 2. Уредбе, сагласност из члана 1. ове Уредбе даје Комисија за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава (у даљем тексту: комисија), образована одлуком о образовању Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 113/13 ... 25/18), у саставу утврђеном том одлуком и посебним решењима. Састав Комисије објављује се на интернет странице Владе и ажурира се по потреби, у случају било какве измене (став 2.). На основу члана 3. Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, молбу за ново запошљавање и за одобравање додатног радног ангажовања у смислу члана 27.к) став 1, 2, 4. и 6. Закона, корисник јавних средстава подноси надлежном министарству, односно другом надлежном органу из члана 4. став 1. ове Уредбе.

Закон о буџетском систему, којим је прописан посебан поступак за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава је *lex specialis* у односу на Закон о раду, који прописује услове за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, имајући у виду да је одредбом члана 105. Закона о буџетском систему прописано да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим Законом, примењују се одредбе овог Закона. С тим у вези, тужилац је био дужан да докаже да је тужени имао сагласност Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава за пријем у радни однос на неодређено време у периоду када су се стекли услови за преображај његовог радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време, а он ту чињеницу није доказао, нити је на тој чињеници заснован његов тужбени захтев. Како из утврђеног чињеничног стања не произлази постојање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава у смислу одредбе члана 27.к Закона о буџетском сисистему, то, супротно закључку нижестепених судова, нема услова да радни однос

тужиоца на одређено време по закону прерасте у радни однос на неодређено време, па је из тих разлога Врховни суд на основу члана 416. став 1. ЗПП ставом првим изреке преиначио нижестепене одлуке и одбио основни тужбени захтев.

Чланом 197. став 2. ЗПП прописано је да тужилац може два или више тужбених захтева у међусобној вези да истакне у једној тужби, на начин да суд усвоји следећи од тих захтева, ако нађе да претходни захтев није основан. Одбијањем основног тужбеног захтева стекли су услови за одлучивање о евентуалном тужбеном захтеву и трошковима целог поступка, због чега је на основу члана 368. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић